

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Р. Б. Папірник

Вересень 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Біржова діяльність

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність

075 «Маркетинг»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма

«Маркетинг»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

форма навчання

денна

(денна, заочна, вечірня)

розробник

Ступнікер Ганна Леонідівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Біржова діяльність» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 075 «Маркетинг» є вибірковою дисципліною із циклу професійної підготовки студентів.

Предметом вивчення дисципліни є основні принципи організації й здійснення біржових торгів та функції і завдання посередників на біржі.

Біржі є місцем реалізації результатів діяльності безпосередньо виробників, а отже, відображають тенденції економічного розвитку. Саме тому біржі мають важливу роль у формуванні сучасної інфраструктури ринкової економіки в Україні, а біржовий ринок, одержавши належне економічне середовище, дозволить вирішити проблему формування ринкової кон'юнктури на основі попиту і пропозиції. Розвиток біржових відносин сприятиме ліквідації тіньового ринку сільськогосподарської, промислової, видобувної продукції завдяки легалізації й прозорості значної кількості товарних потоків. Це дозволить збільшити надходження коштів до державного бюджету за рахунок належного оподаткування суб'єктів біржової діяльності.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			V	VI
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4		120
Аудиторні заняття, у т.ч:	38			38
лекції	22			22
лабораторні роботи				
практичні заняття	16			16
Самостійна робота, у т.ч:	82			82
підготовка до аудиторних занять	27			27
підготовка до контрольних заходів	27			27
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	28			28
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю				Залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: сформувати систему знань з організації і функціонування біржового ринку як складового елемента інфраструктури ринку, технології здійснення біржових операцій.

Завдання дисципліни: ознайомлення з узагальненим досвідом роботи зарубіжних і вітчизняних бірж, вивчення нормативних основ здійснення біржової діяльності України, опанування технології здійснення біржових операцій на різних видах бірж.

Пререквізити дисципліни: «Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Менеджмент», «Маркетинг».

Постреквізити дисципліни: «Поведінка споживача», «Маркетингове ціноутворення» «Інвестування».

Компетентності. Результатом вивчення дисципліни «Біржова діяльність» є здобуття студентами таких компетентностей.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, застосування методів наукового пізнання.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знанням, генерувати нові ідеї.

ЗК5. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Заплановані результати навчання:

РН10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.

РН12. Набути навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Методи навчання: практичний, наочний, словесний.

Форми навчання: індивідуальна, групова, аудиторна (лекції, практичні заняття), позааудиторна (самостійна).

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с/р
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади біржової діяльності					
Історія розвитку біржової торгівлі та сучасний стан біржового ринку	14	4	2		8
Товарна біржа як елемент інфраструктури ринку	14	2	2		10
Регулювання біржової діяльності	12	2	2		8
Біржові угоди	12	2			10
Ф'ючерсний ринок	14	2	2		10
Організація і технологія біржової торгівлі	14	4	2		8
Брокерська діяльність	14	2	2		10
Фондові біржі	12	2	2		8
Функціонування валютної біржі	14	2	2		10
Разом за змістовим модулем 1	120	22	16		82
Усього годин	120	22	16		82

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1, 2	Історія розвитку біржової торгівлі та сучасний стан біржового ринку	4
3	Товарна біржа як елемент інфраструктури ринку	2
4	Регулювання біржової діяльності	2
5	Біржові угоди	2
6	Ф'ючерсний ринок	2
7, 8	Організація і технологія біржової торгівлі	4
9	Брокерська діяльність	2
10	Фондові біржі	2
11	Функціонування валютної біржі	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Історія розвитку біржової торгівлі і її тенденції	2
2	Регулювання біржової діяльності	2
3	Біржові операції з реальним товаром	2
4	Операції з цінними паперами	2
5	Ф'ючерсний контракт	2
6	Хеджування на ф'ючерсних ринках	2
7	Опціонні угоди на біржовому ринку	2
8	Ринки іноземної валюти. Валютні угоди	2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальним планом лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	26
2	Підготовка до контрольних заходів	26
3	Виконання курсового проекту або роботи	
4	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	
	Етапи розвитку біржової торгівлі за рубежом	6
	Розвиток біржового ринку в Україні	6
	Класифікація цінних паперів	6
	Класифікація видів валют	6
	Передумови і етапи становлення валютного ринку України	6
	Усього годин	82

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними методами контролю є письмовий або усний метод.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади біржової діяльності

Максимальна оцінка за змістовий модуль – 100 балів.

Оцінка поточного контролю змістового модуля складається з:

- присутності студента на лекціях (максимальна кількість – 11 балів), одна лекція 1 бал;
- присутності студента на практичних заняттях (максимальна кількість – 8 балів), одне заняття 1 бали;
- робота на практичних заняттях (максимальна кількість – 24 балів), за активну роботу на кожному занятті студент отримує максимум 3 бали; не брав активної участі у практичному занятті, але на запитання викладача відповідав -1-2 бал; не відповідав на запитання викладача, не брав участь в обговоренні запитань, з'явився не підготовленим – 0 балів.
- конспект розділів програми, які не викладаються на лекціях – 17 балів; надання повного розгорнутого конспекту – 17 балів; якщо у конспекті розкрито сутність питання, але допущені не принципові помилки, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 9-16 балів; якщо у конспекті розкрито сутність питання, але допущені неправильні тлумачення, студент одержує 6-8 балів; студент частково розкрив сутність питання, зміст матеріалу не відповідає зазначеній темі – 0-5 балів.
- відповідь на 2 теоретичні запитання (максимальна кількість 40 балів). За кожну правильну відповідь студент отримує 20 балів.

Максимальна кількість балів за кожне теоретичне питання – 20 балів:

- Студент повністю розкрив теоретичне питання, показав вміння логічно і послідовно викладати матеріал, робити висновки, наводити, де можливо, приклади з наданням фактичного і статистичного матеріалу. На додаткові запитання викладача студент відповідає якісно – 19-20 балів;

- Відповідь і висновки на теоретичне питання студентом виконані правильно, але стисло і неповно. Матеріал викладено без наведення достатньої кількості прикладів і статистичних даних. На додаткові питання викладача студент відповідає не в повному обсязі - 11-18 балів

– Студент розкрив суть теоретичного питання, але правильні висновки робить не самостійно, а лише з урахуванням наведених викладачем запитань. На додаткові питання викладача студент відповідає невпевнено - 6-10 балів.

– Студент розкрив суть теоретичного питання не в повному обсязі і допустив помилки при формулюванні висновків не тільки при самостійному розгляді питання, але і з урахування наведених викладачем запитань; на додаткові питання викладача студент не відповідає - 0-5 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за результатами змістового модуля 1.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Порядок зарахування пропущених занять відбувається у формі усного опитування (якщо пропущена лекція) та виконання індивідуального розрахункового завдання (якщо пропущене практичне заняття). У випадку несвочасного виконання завдань за наявності поважної причини зміни в нарахуванні балів не відбуваються.

Обов'язковою умовою виконання навчальних завдань є дотримання принципів академічної доброчесності, що ґрунтуються на наступних засадах:

- Самостійне та добросовісне їх виконання студентом;
- Використання в роботі лише перевіреної та достовірної інформації;
- Обов'язкове посилання на використання при підготовці джерела інформації;
- У випадку виявлення порушень академічної доброчесності студент має виконати нову роботу, що буде оцінена повторно.

Недопустимим є застосування плагіату, само плагіату, фальсифікацій та інших видів академічної не доброчесності. Перевірці на плагіат підлягають розрахункові роботи, виконані студентом при відпрацюванні пропущених занять.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гавва В.Н., Божко Е.А. Бевз О. П. Економіко-організаційні основи біржової торгівлі. Частина 1 / Бевз О. П., Скотнікова М. М., Кушнір Т. Б. – К. : КНТЕУ, 2005. – 216 с.
2. Биржевое дело: Уч. пособие / Зотов И.В., Успенко В.И. – Харьков: Бурун Книга, 2005. – 256 с.
3. Зотов И.В. Биржевое дело: учеб. пособие для студентов вузов / И.В. Зотов, В.И. Успенко. – Харьков: Бурун Кн., 2008. – 256 с.
4. Пепа Т.В. Біржова діяльність: навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / Т.В. Пепа, Т.І. Пішеніна, В.В. Лаврінович. – К.: Ліра-К, 2009. – 540 с.
5. Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник для ВНЗ – 2-е вид. Тернопіль: Карт-бланш, 2008. – 632с.
6. Чесноков В.Л. Біржові операції: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / В.Л. Чесноков. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 191 с.

Допоміжна

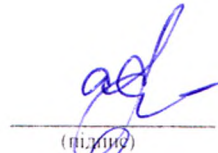
1. Закон України «Про товарну біржу» від 10.12.1991 р. № 1956- XII (зі змінами і доповненнями).
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480 – IV (зі змінами і доповненнями).
3. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» від 19.06.2020 р. № 738-IX.

4. Біржова діяльність. Опорний конспект лекцій / Укладачі: А. М. Одарченко, К. В. Сподар, О. О. Лісніченко. – Харківський державний університет харчування та торгівлі. – 2017. – 94 с.

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Податковий кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР) від 02.12.2010 № 2755-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Офіційний сайт компанії Forexite – Режим доступу : <http://www.forexite.com>
4. Офіційний сайт компанії teletrade – Режим доступу : <http://www.teletrade.com.ua>
5. Офіційний сайт компанії Global Forex «Your Online Currency Exchange» – Режим доступу : <http://www.globalforex.com>
6. Аналіз сучасного стану біржового ринку України / Т. Г. Щепіна, В. А. Рябошапка // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. - 2015. - Вип. 40. - С. 96-100. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppei_2015_40_16
7. Сучасний стан та тенденції розвитку біржової торгівлі в Україні / Вавдійчик І.М. // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – 2017. – Вип. 15. – С. 182-185. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/15-2017/36.pdf>
8. Сучасний стан фондового ринку України / В. І. Осипов, Т. О. Крусир // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. - 2019. - Том 18, № 1(41).– С.184-191. – Режим доступу: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view/173803/174039>

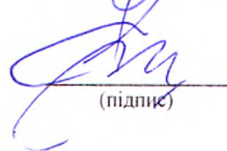
Розробник

(підпис)

(Г. Л. Ступнікер)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(М. О. Прилєпова)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
економіки та підприємництва
Протокол від «31» серпня 2020 року № 1